

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehys

Vakiinaistamisen malli syksyllä 2025

Tausta

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehystyö on opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2022 käynnistämä hanke, jolla vastataan digitalisaation strategisen ohjauksen kehittämistarpeisiin. Yleissivistävän koulutuksen digitalisaatiota on kehitetty pitkäjänteisesti jo vuodesta 2009 alkaneesta SADe-hankkeesta lähtien, mutta työ on edennyt eri hallituskausilla ja hallinnonalojen välillä hajanaisesti. Samaan aikaan opetuksen toimintaympäristöt sekä tiedonkeruun käytännöt ovat digitalisoituneet nopeasti, mikä tekee ohjauksen selkeyttämisestä entistä tarpeellisempaa. Kehittämistarpeita toivat esiin myös Valtiontalouden tarkastusviraston raportit (2019, 2020), joissa korostui erityisesti tarve vahvistaa yleissivistävän koulutuksen digitalisaation kokonaisuohjausta. Samanaikaisesti oli valmisteilla [Suomen digitaalisen kompassin](#) sekä [Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027](#) valmistelutyö, jossa varmistettiin kansallisten tavoitteiden näkyminen koko koulutusta koskevissa linjauksissa ja [Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen digitalisaation tavoitetila -julkaisu](#) sekä myöhemmin julkaistu [Vapaan sivistystyön digitalisaation tavoitetila -julkaisu](#) konkretisoivat Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027 -julkaisuun kirjattuja tavoitteita sekä tunnistivat tarvittavia toimenpiteitä tavoitetilan saavuttamiseksi. Digitalisaation tavoitetilan valmistelua tehtiin tiiviissä sidosryhmäyhteistyössä toteuttaen säännöllisesti työpajoja tavoitetilan teemojen ympärillä. Työpajoissa tunnistettiin tarpeita ja keskeisiä tehtäviä digitalisaation edistämiseksi.

[Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehystyö](#) on ensisijaisesti rakenne ja yhteistoimintamalli, jonka tehtävänä on jakaa tilannekuvaa, seurata tehtävien edistämistä ja tunnistaa myös muuttuvasta toimintaympäristöstä uusia tehtävätarpeita. Digitalisaation viitekehysten käynnistäminen toteutettiin hankkeena ([OKM013:00/2022](#) toimikausi 11.3.2022 – 31.12.2025), jonka tuloksena tavoiteltiin vakiintunutta toimintaa kehittää digitalisaation ohjausta, vaikuttavuutta ja hallinnonalan ennakointikykyä. Digitalisaation viitekehyksessä määritellään opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja toimialan yhteistyönä kehittämistyötä ohjaavat periaatteet, tavoitetila ja toimenpiteet digitalisaation eri osa-alueille. Näitä osa-alueita ovat:

- digitalisaation kehittämisen edellytykset
- digitaalinen osaaminen
- digitaalisten infrastruktuurin, palveluiden ja yhteentoimivuuden kehittämisen tuki
- tiedonhallinta ja laatu
- tietosuoja ja -turva
- digitalisaation lainsäädäntö ja -tulkinta
- digitalisaation tutkimus

Osa-alueista muodostui työpaketit ja jokaiselle työpaketille nimettiin oma vastuuhenkilönsä opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Opetushallituksesta.

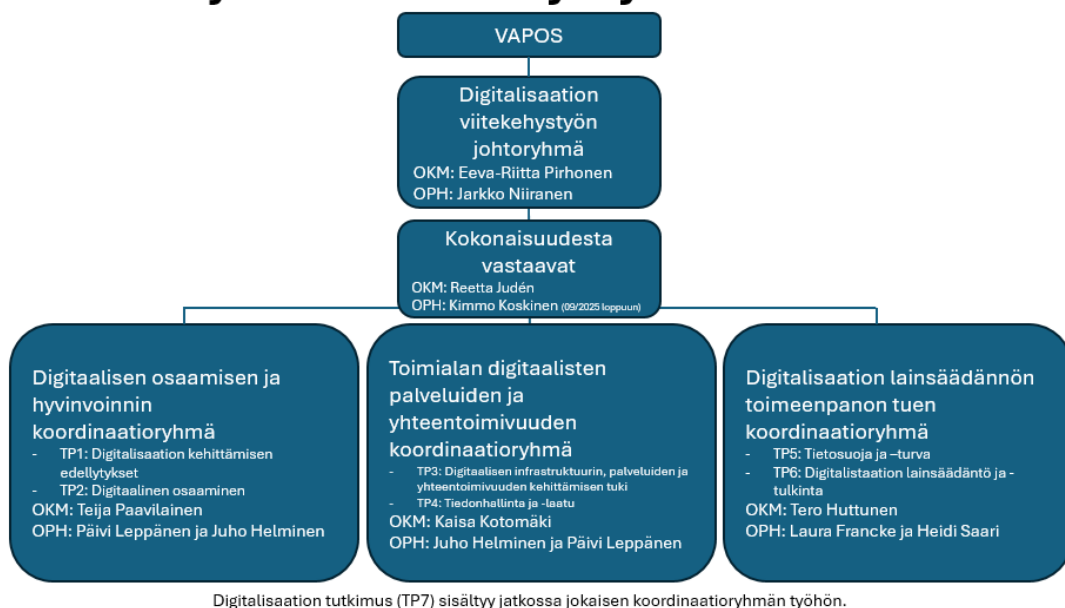
Toiminta rakentui syksyyn 2025 asti kuukausittain tavanneen ydinryhmän (OKM:n ja OPH:n työpakettien vastuuasiantuntijat sekä CSC:n asiantuntija), sekä osa-alueiden työpakettien edistämistapaamisten ympärille, joissa tehtävien edistymistä seurattiin ja yhteiseen toimintaan luotiin rakenteita. Johtoryhmä seurasi toimintaa sekä edistymistä kvartaaleittain. Johtoryhmän jäseninä toimi vuosina 2023–2025 Eeva-Riitta Pirhonen (OKM), Paula Merikko (OPH) ja Jarkko Niiranen (OPH). Esittelijöinä toimivat viitekehystyön koordinaativastuussa olleet asiantuntijat. Viitekehystyön rakenteita valmisteltiin OKM:n, OPH:n sekä CSC:n koordinoitivastuussa olevien asiantuntijoiden viikottaisissa tapaamisissa, joissa suunniteltiin tulevaa toimintaa ja kokouksia sekä seurattiin tehtävien edistymistä ja huolehdittiin niistä viestimisestä sidosryhmille muun muassa julkisen seurantasivun kautta.

Vakinaistamisen prosessi

Digitalisaation viitekehystyön tavoitteena on ollut luoda hallintamalli digitalisaation edistämiseksi ja tiedon jakamisen tueksi. Digitalisaation viitekehystyöllä tehdään kehittämistyö näkyväksi, ja koordinoinnin avulla on lisätty tiedon jakamista, joka on vähentänyt päällekkäisyyksiä. Vuoteen 2025 päättynyt hankekausi oli suunniteltu siirtymävaiheeksi, jossa juurrutetaan uusi toimintatapa. Rakennetta kevennettiin syksystä 2025 alkaen siirryttäessä hankevaiheesta ylläpitoon. Toimintaan toisaalta vaikutti myös se, että Orpon hallituskaudella osa digitalisaation ohjauksen resursseista hävisi, jolloin kehittämistehtäviä tehdään yhä enemmän virkatyönä.

Keväällä 2025 käynnistettiin neuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen välillä toiminnan vakinaistamisesta. Vuosina 2023–2025 digitalisaation viitekehystyö oli jaoteltu seitsemään eri työpakettiin tavoitetila – julkaisun teemojen mukaisesti. Muutosprosessissa työpakettien vastuita yhdistettiin muodostaen kolme koordinaatioryhmää: Digitaalisen osaamisen ja hyvinvoinnin koordinaatioryhmä, toimialan digitaalisten palveluiden ja yhteentoimivuuden koordinaatioryhmä sekä digitalisaation lainsäädännön toimeenpanon tuen koordinaatioryhmä. Jokaiselle koordinaatioryhmälle nimettiin 1–2 vastuuasiantuntijaa opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Opetushallituksesta (**Kaavio 1**).

Viitekehystyön rakenne syksy 2025 →

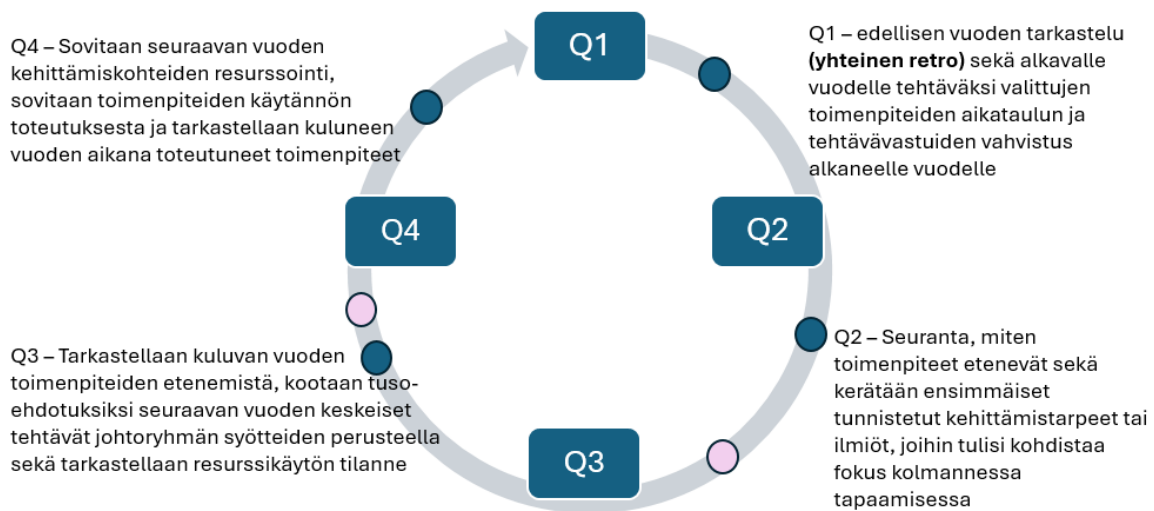

Kaavio 1: Digitalisaation viitekehystyön uusi rakenne

Muutoksella tavoiteltiin keveämpää kokousrakennetta yhdistämällä ryhmiä sekä harventamalla tapaamisia, jotka kirjattiin toiminnan vuosikelloon sisällöittäin (**Kaavio 2**).

Toiminnan vuosikello

Neljä tapaamista /koordinaatioryhmä ●
Kaksi tapaamista/ johtoryhmä ○

Kaavio 2: Toiminnan vuosikello

Muutoksen yhteydessä Opetushallituksen kokonaisuuden koordinaatio päättyi syyskuun 2025 loppuun. Samaan aikaan vastuita ja tehtäviä päivitettiin vastaamaan uutta rakennetta, jossa opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa viitekehysten hallinnasta ja koordinoinnista.

Johtoryhmän tehtävät ja vastuut:

- OPH:n ja OKM:n vuoropuhelu johtajatasolla viitekehysten etenemisestä.
- Työn etenemisen analysointi, seuranta ja arviointi sekä päätöksenteko.
  - Johtoryhmä tekee päätökset liittyen viitekehystyön tavoitteisiin, laajuuteen, kustannuksiin, resursseihin ja aikatauluun.

Koordinaatioryhmän jäsenten tehtävät ja vastuut:

- Vastuu tehtävien etenemisestä ja tehtävien hallinta kokonaisuutena, vastuun jako ja yhteistyö eri asiantuntijoiden kesken.
- Tehtävien etenemisen raportointi.
- Tehtävien edistäminen: työskentelyn ohjaus ja koordinointi tehtävätasolla.
- Tehtävien viestintä.
- Koordinaatioryhmän kokouksiin sekä muihin tarvittaessa sovittaviin kokouksiin osallistuminen.
- Johtoryhmään vietävistä asioista sopiminen yhteisesti johtoryhmää edeltävässä kokouksessa. Johtoryhmään osallistujat päätetään tilannekohtaisesti Opetushallituksen osalta 10/2025 alkaen.

Asiantuntijaverkoston, eli tehtävien edistämiseen osallistuvien henkilöiden tehtävät ja vastuut:

- Vastuut sovitaan yhdessä koordinaatioryhmäläisen kanssa

Tavoitteet

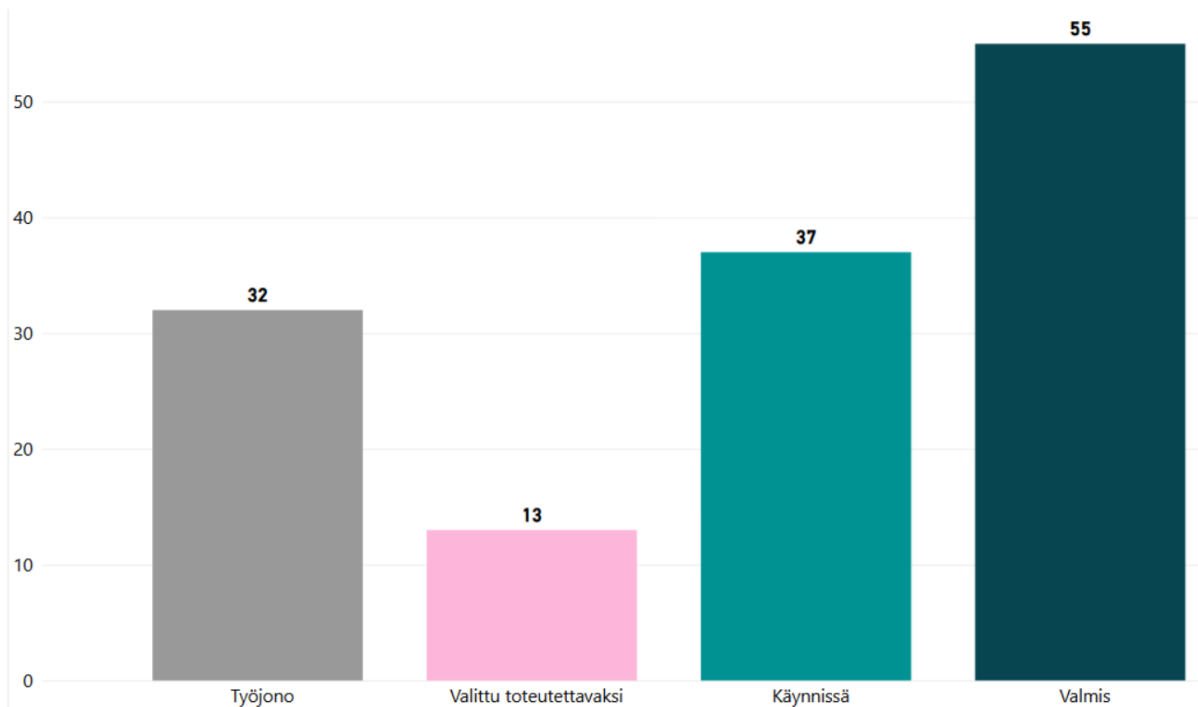
Viitekehityksen hankekauden keskeisenä tavoitteena on luoda pysyvä hallintamalli yhteistyölle ja tiedon jakamiselle sekä edistää digitalisaatiota tunnistettujen tehtävien toteutuksen kautta. Viitekehityksen tavoitteena on muodostaa yhteinen suunta digitalisaation kehitykselle, rakentaa kattava ja yhteentoimiva tietopohja päätöksenteon tueksi, edistää digitaalisen oppimisen yhdenvertaisuutta, vahvistaa digitaalista osaamista, luoda yhteiset toimintamallit digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä tehostaa resurssien kohdentamista ja strategista ohjausta. Digitalisaation viitekehityksen tavoitteena on sujuvoittaa digitaalista arkea oppilaitoksissa ja päiväkodeissa.

Tehtävät ja tulokset

Viitekehityksen alkaessa vuonna 2023 tunnistettiin 150 tehtävää, jotka jaoteltiin seitsemään työpakettiin. Sittemmin tehtäviä on tarkennettu, yhdistelty toisiin tehtäviin sekä tunnistettu lisää. Koordinaatioryhmän vastuuhenkilöt kirjaavat tehtävät opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan Jiraan, tämän jälkeen tehtävät priorisoidaan sekä aikataulutetaan. Lisäksi Jirassa tehtävien niiden tilannetta seurataan ja dokumentoidaan säännöllisesti. Tehtävät eivät ole kooltaan yhdenmukaisia, vaan niiden koko vaihtelee suuresti yhden asiantuntijan tekemästä taustaselvityksestä laajaan yhteistyössä tehtävään työhön, esimerkiksi vuosille 2025-2027 tehtävään Osaava DigiOpe - hankkeeseen.

Vastuuhenkilöt sopivat tehtävän toteuttamisesta sekä vastuista tehtävän edistämiseksi. Suuri osa tehtävistä tehdään virkatyönä, osa tehtävistä toteutetaan hankintoina ja tehtäviä voi tehdä myös muu toimija esimerkiksi osana valtionavustushanketta. Keskeistä toiminnassa on olemassa olevien resurssien tehokas kohdentaminen

Lokakuun 2025 alkuun mennessä digitalisaation viitekehityksessä on saatu valmiiksi 55 tehtävää (**Kaavio 3**). Osa alkuperäisistä tehtävistä on yhdistynyt toisiin, osa tehtävistä on jäänyt pois ja uusia tehtäviä on tunnistettu.

Kaavio 3: Viitekehityksen tilannekuva 24.9.2025 tehtävien statuksen mukaan.

<https://wiki.eduuni.fi/x/spYYGQ>

Viitekehityksessä tuotetaan selvityksiä, julkaisuja ja ohjeistuksia mm. Opetushallituksen verkkosivuille sekä toteutetaan verkostoyhteistyötä sidosryhmien kanssa. Suuri osa materiaalista on valmisteltu virkahenkilötyönä, mutta joihinkin kokonaisuuksiin on tehty hankintoja.

Digitalisaation viitekehityksessä korostuu verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö, ja tehtäväkohtaisesti arvioidaan toteutuksen kannalta keskeiset yhteistyötahot, joiden kanssa valitut tehtävät toteutetaan vuorovaikutuksessa. Sidoryhmätilaisuudet toimivat tehtävien validoinnissa, joissa saadaan palautetta tehtävien oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta sekä niiden edistämiseen tehdyistä toimenpiteistä. Digitalisaation viitekehityksen tulokset tukevat monipuolisesti kentän toimijoita.

Hyödyt ja vaikuttavuus

Viitekehityksen tuloksia tehtiin näkyväksi toukokuussa 2025 järjestetyssä sidosryhmätapahtumassa, jonka materiaalit koottiin [yhteiselle alustalle](#). Saman vuoden syksyllä järjestettiin vapaan sivistystyön viitekehityksen sidosryhmätapahtuma, jossa esiteltiin keväällä valmistunut vapaan sivistystyön digitalisaation tavoitetila, kesällä valmistuneet selvitykset sekä toimenpide-ehdotuksia tunnistettujen tehtävien edistämiseen. Työpakettien tehtävien yhteydessä on järjestetty myös koulutuksia, webinaareja, sidosryhmätapaamisia ja työpajoja tarpeen mukaan.

Tehtävät dokumentoidaan opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämään Jiraan ja niiden edistymistä voi seurata [julkisilta seurantasivuilta](#). Sivua päivitetään kvartaaleittain, ja sivuhistoriasta voi tarkastella aiempien kvartaalien tilannekuvia. Sivuilta voi navigoida myös valmistuneiden kokonaisuuksien julkaisujen, selvitysten ja materiaalien koontilistauksiin: Viitekehityksessä toteutetut [Julkaisut](#) sekä [selvitykset](#) koottiin linkkeinä OKM:n eDuuni-wikiin omille alasivuilleen. Linkit ohjaavat joko verkkosivuille tai ladattaviin materiaaleihin.

Pysyvä toiminta ja jatkotoimet

Digitalisaation viitekehystyön osalta tavoitteet ja toimenpiteet on määritelty tavoitetila-julkaisuissa: ajallisesti varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen osalta vuoden 2027 loppuun ja vapaan sivistystyön osalta vuoden 2030 loppuun. Koska digitalisaatio kehittyy jatkuvasti, sen edistämiseksi tarvitaan pitkäjänteistä työtä myös tulevaisuudessa.

Digitalisaation viitekehystyössä luotu hallintamalli digitalisaation edistämiseksi ja tiedon jakamisen tueksi jatkaa toimintaansa vakiintuneena rakenteena, toimintana ja yhteistyönä. Suurin osa työstä on virkatyötä, jota on tehty jo ennen digitalisaation viitekehystä. Rakenne on tehnyt työn näkyväksi ja koordinoinnin avulla tiedon jakamista on pystytty lisäämään, mikä on vähentänyt päällekkäisyyttä tehtävissä. Tunnistettuja tehtäviä edistettäisiin organisaatioissa myös ilman digitalisaation viitekehystä, mutta toiminta olisi silloin vailla selkeää rakennetta. Koordinaatioryhmärakenne ja säännölliset kokoukset neljä kertaa vuodessa tukevat tehtävien edistämistä ja tiedonkulkua. Käytössä ovat yhteiset alustat, joiden käytänteet on selkeytetty. Jira toimii tehtävien dokumentoinnin ja seurannan välineenä, eDuuni -wikiin kirjataan eri ryhmien kokousmuistiinpanot, lisäksi wikistä on luettavissa rakenteet, vastuut ja tehtävät sekä toiminnan vuosikello. Yhteiset työstettävät tiedostot tallennetaan yhteiseen Teamsiin.

Digitalisaation viitekehysten työtä seurataan kahdesti vuodessa johtoryhmän kokouksissa, joissa varmistetaan työlle resurssit. Digitalisaation ohjauksen keskeiset painopisteet ja käytettävissä olevat resurssit arvioidaan hallituskausittain ja strategioiden päivitysten yhteydessä.